

Briuselis, 2020 05 20
COM(2020) 532 final

KOMISIJOS ATASKAITA

Vokietija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

KOMISIJOS ATASKAITA

Vokietija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

1. ĮVADAS

2020 m. kovo 20 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios išvengimo sąlygos taikymo. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 1 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 1 dalyje bei 10 straipsnio 3 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 5 dalyje bei 5 straipsnio 2 dalyje nustatytą išlygą sudaromos palankesnės sąlygos koordinuoti biudžeto politiką esant dideliame ekonomikos nuosmukiui. Komunikate Komisija pritarė Tarybos nuomonei, kad, atsižvelgiant į numatomą didelį ekonomikos nuosmukį dėl COVID-19 protrūkio, dabartinės sąlygos leidžia pradėti taikyti šią išlygą. 2020 m. kovo 23 d. valstybių narių finansų ministrai pritarė Komisijos vertinimui. Pradėjus taikyti bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą leidžiama laikinai nukrypti nuo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslui pasiekti numatyto koregavimo plano, jei tai nekelia pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutiniu laikotarpiu. Kalbant apie korekcinę dalį, Taryba taip pat gali, remdamasi Komisijos rekomendacija, priimti patikslintą fiskalinę trajektoriją. Taikant bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą Stabilumo ir augimo pakto procedūros nestabdomos. Ji suteikia galimybę valstybėms narėms nukrypti nuo paprastai taikomų biudžetinių reikalavimų, o Komisijai ir Tarybai – imtis būtinų politikos koordinavimo priemonių laikantis Pakto.

Remiantis 2020 m. kovo 31 d. Vokietijos valdžios institucijų pateiktais ir vėliau Eurostato patvirtintais duomenimis¹, 2019 m. Vokietijos valdžios sektoriaus perteklius siekė 1,4 % BVP, o valdžios sektoriaus bendroji skola – 59,8 % BVP. 2020 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2020 m. Vokietijos deficitas sudarys 7¼ % BVP, o skola – 75¼ % BVP.

Planuojamas 2020 m. deficitas yra *prima facie* įrodymas, kad bus susidaręs Stabilumo ir augimo pakte apibrėžtas perviršinis deficitas.

Todėl šiomis aplinkybėmis Komisija parengė šį pranešimą, kuriame analizuojama, ar Vokietija laikosi Sutartyje nustatyto deficito kriterijaus. Skolos kriterijus gali būti laikomas įvykdytu, nes 2019 m. skolos santykis yra mažesnis už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Pranešime atsižvelgiama į visus svarbius veiksnius ir deramas dėmesys skiriamas dideliame ekonominiame sukrėtimui, susijusiam su COVID-19 pandemija.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

1 lentelė. Valdžios sektoriaus deficitas ir skola (% BVP)

		2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m. COM	2021 m. COM
Deficito kriterijus	Valdžios sektoriaus balansas	1,2	1,2	1,9	1,4	-7,0	-1,5
Skolos kriterijus	Valdžios sektoriaus bendroji skola	69,2	65,3	61,9	59,8	75,6	71,8

Šaltinis: Eurostatas, Komisijos 2020 m. pavasario prognozė.

2. DEFICITO KRITERIJUS

2020 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2020 m. Vokietijos valdžios sektoriaus deficitas pasieks 7¼ % BVP, t. y. viršys Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nebus jai artimas.

Planuojamas Sutartyje nustatytos pamatinės vertės perviršis 2020 m. yra išimtinis, nes jį lemia didelis ekonomikos nuosmukis. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos poveikį, Komisijos 2020 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2020 m. realusis BVP susitrauks 6,5 %.

Planuojamas pamatinės vertės perviršis būtų laikinas, remiantis Komisijos 2020 m. pavasario prognoze, kurioje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. sumažės iki mažiau kaip 3 % BVP. Tačiau šios projekcijos parengtos vyraujant išimtinai dideliame neapibrėžtumui.

Apibendrinant galima teigti, kad planuojamas 2020 m. deficitas viršija Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nėra jai artimas. Planuojamas perviršis pagal Sutartį ir Stabilumo ir augimo paklą laikomas išimtiniu, o šiuo metu – ir laikinu. Taigi analizė rodo, kad Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 apibrėžtas deficito kriterijus *prima facie* nėra įvykdytas.

3. SVARBŪS VEIKSNIAI

Sutarties 126 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, jei valstybė narė neatitinka reikalavimų pagal vieną ar abu tuos kriterijus, Komisija turi parengti pranešimą. Tame pranešime taip pat turi būti „atsižvelgiama, ar bendrojo šalies biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų išlaidas, be to, įvertinami ir kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę“.

Tie veiksniai išsamiau paaiškinti Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalyje, kurioje taip pat nustatyta, kad būtina tinkamai atsižvelgti „į visus kitus veiksnius, kurie, atitinkamos valstybės narės nuomone, yra svarbūs siekiant visapusiškai įvertinti, ar laikomasi deficito ir skolos kriterijų, ir kuriuos valstybė narė nurodė Tarybai ir Komisijai“.

Kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, kalbant apie deficito kriterijaus laikymąsi 2020 m., kadangi planuojamas valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis 2020 m. viršija 60 % BVP pamatinę vertę ir dviguba sąlyga (t. y. kad deficitas išliktų artimas pamatinei vertei ir pamatinės vertės perviršis būtų laikinas) nėra įvykdyta, į tuos svarbius veiksnius priimant sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo Vokietijoje pagal deficito kriterijų negali būti atsižvelgta.

Dabartinėmis aplinkybėmis pagrindinis papildomas veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti 2020 m., yra COVID-19 pandemijos, kuri labai veikia biudžeto būklę ir lemia labai neapibrėžtą perspektyvą, ekonominis poveikis. Dėl pandemijos taip pat pradėta taikyti bendroji nukrypti leidžianti išlyga.

3.1. COVID-19 pandemija

COVID-19 pandemijos sukeltas didelis ekonominis sukrėtimas daro didelį neigiamą poveikį visoje Europos Sąjungoje. Poveikis BVP augimui priklausys tiek nuo pandemijos trukmės, tiek nuo to, kiek laiko bus reikalingos priemonės, kurių imamasi nacionalinių valdžios institucijų, Europos ir pasauliniu lygmeniu, siekiant sulėtinti viruso plitimą, apsaugoti gamybos pajėgumus ir paremti visuminę paklausą. Valstybės narės jau ėmėsi arba imasi biudžeto priemonių, kad padidintų sveikatos sistemų pajėgumą ir suteiktų pagalbą labiausiai nukentėjusiems asmenims ir sektoriams. Taip pat imtasi svarbių likvidumo paramos priemonių ir suteiktos kitos garantijos. Remdamosi išsamesne informacija, kompetentingos statistikos institucijos turi išnagrinėti, ar tos priemonės turi tiesioginį poveikį valdžios sektoriaus balansui. Dėl tų priemonių ir ekonominės veiklos sulėtėjimo susidarys gerokai didesnės valdžios sektoriaus deficito ir skolos pozicijos.

3.2. Vidutinio laikotarpio ekonominė būklė

2019 m. ekonomikos augimas siekė 0,6 % ir jį daugiausia skatino tvirta vidaus paklausa. Tačiau Komisijos 2020 m. pavasario prognozėje numatoma, kad dėl COVID-19 pandemijos BVP 2020 m. sumažės 6,5 % – tokį rezultatą lems ekonominės veiklos sutrikimas dėl izoliavimo priemonių ir precedento neturintis išorės paklausos nuosmukis per pirmąjį 2020 m. pusmetį. Prognozuojama, kad dėl stiprėjančio vartotojų neužtikrintumo, išaugusio nedarbo ir staigaus darbo užmokesčio augimo sumažėjimo itin nukentės privatus vartojimas. Didėjantis neapibrėžtumas ir numanoma mažesnė paklausa veikiausiai turės įtakos įmonių investicijų planams, todėl verslo investicijų apimtis 2020 m. taip pat turėtų smarkiai sumažėti. Be to, makroekonominė perspektyva parengta vyraujant išskirtiniam su COVID-19 pandemijos trukme ir jos ekonominiu poveikiu susijusiam neapibrėžtumui. Tai yra švelninamasis veiksnys vertinant, ar valstybė narė 2020 m. laikysis deficito kriterijaus.

3.3. Vidutinio laikotarpio biudžeto būklė

Remiantis galutiniais duomenimis ir Komisijos 2020 m. pavasario prognoze, 2019 m. Vokietija pasiekė savo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą.

2020 m. kovo 25 d. Vokietijos parlamentas patvirtino papildomą 2020 m. biudžetą, kad galėtų finansuoti įvairias didelio masto priemones ekonomikai apsaugoti nuo COVID-19 pandemijos padarinių ir kompensuoti mokestinių pajamų trūkumą, susidariusį dėl ekonominės veiklos sulėtėjimo. Tarp šių priemonių – parama sveikatos priežiūros sektoriui ir COVID-19 viruso vakcinų kūrimui, tačiau iš esmės priemonės orientuotos į ekonomikos stabilizavimą: įmonėms suteikiama likvidumo parama, o mažosioms įmonėms ir savarankiškai dirbantiems asmenims – dotacijos, be to, siekiama padėti žmonėms išsaugoti darbo vietas taikant sutrumpinto darbo laiko tvarką.

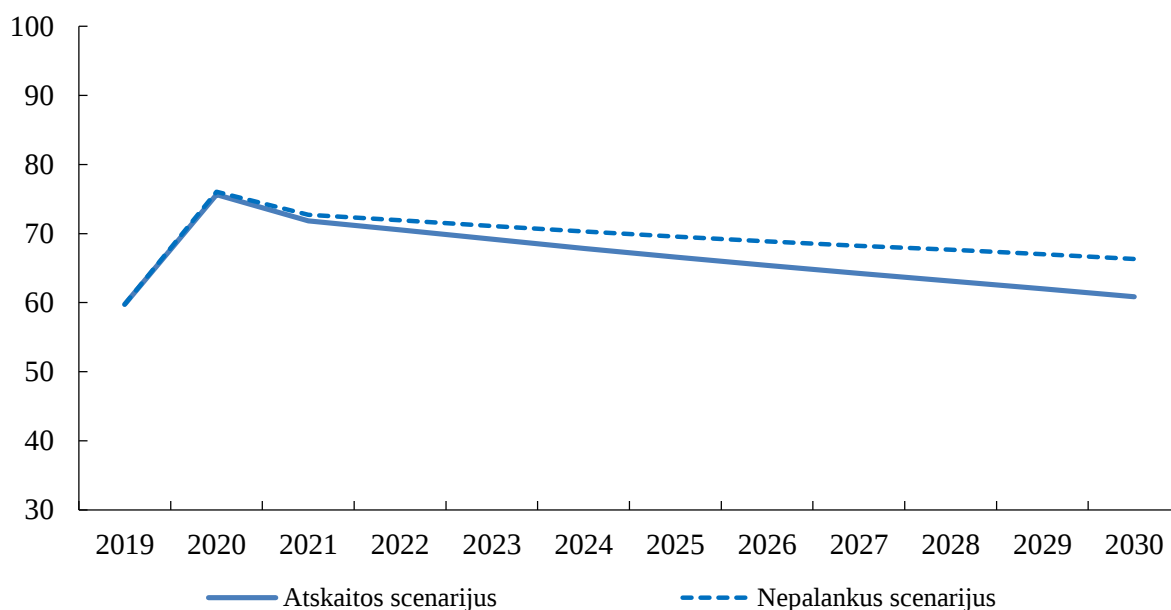
Stabilumo programoje išvardytos įvairios priimtose priemonės, iš kurių tiesioginių paramos priemonių bendra vertė viršija 450 mlrd. EUR (14 % BVP), o papildomų paskolų garantijų vertė siekia 800 mlrd. EUR (25 % BVP). 2020 m. numatomas poveikis biudžetui, įskaitant mokestinių pajamų trūkumą dėl automatinio stabilizavimo priemonių ir suteikto mokesčių atidėjimo, sudaro –7,2 % BVP. Faktinis poveikis biudžetui priklausys ir nuo paramos priemonių panaudojimo ir pateiktų reikalavimų mokėti pagal garantijas. Taigi fiskalinę perspektyvą taip pat veikia didelis neapibrėžtumas dėl COVID-19 pandemijos.

3.4. Vidutinio laikotarpio valstybės skolos pozicija

Remiantis Komisijos 2020 m. pavasario prognoze, numatoma, kad valdžios sektoriaus skola išaugs nuo 59,8 % BVP 2019 m. iki 75,6 % 2020 m.

Skolos tvarumo analizė atnaujinta pagal Komisijos 2020 m. pavasario prognozę. Apskritai skolos tvarumo vertinimas rodo, kad atsižvelgiant į svarbius švelninamuosius veiksnius (įskaitant skolos pobūdį ir statusą) skolos pozicija vidutinės trukmės laikotarpiu išlieka tvari. Svarbu tai, kad nors dėl COVID-19 krizės valdžios sektoriaus skolos pozicija blogėja, numatoma, kad skolos ir BVP santykis pagal atskaitos scenarijų vidutinės trukmės laikotarpiu bus tvarios (mažėjančios) trajektorijos².

1 diagrama. Vokietijos valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis (% BVP)

Šaltinis: Komisijos tarnybos.

3.5. Kiti valstybės narės nurodyti veiksniai

2020 m. gegužės 19 d. Vokietijos valdžios institucijos atsiuntė raštą, kuriame pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalį nurodė svarbius veiksnius. Ankstesniuose skirsniuose pateikta analizė jau iš esmės apima pagrindinius valdžios institucijų nurodytus veiksnius.

² Atskaitos scenarijus grindžiamas Komisijos 2020 m. pavasario prognoze. Daroma prielaida, kad po 2021 m. fiskalinė politika bus laipsniškai koreguojama, atsižvelgiant į ES ekonominio ir fiskalinio koordinavimo ir priežiūros sistemas. Realiojo BVP augimas prognozuojamas pagal vadinamąją Ekonominės politikos komiteto gamybos apimtys atotrūkio darbo grupės (EPC/OGWG) T + 10 metodiką. Visų pirma (realiojo) faktinio BVP augimą lemia potencialus augimas ir bet koks svarstomas papildomas fiskalinis koregavimas (taikant fiskalinį daugiklį). Daroma prielaida, kad infliacija laipsniškai mažės iki 2 %. Palūkanų normų prielaidos nustatytos atsižvelgiant į finansų rinkos lūkesčius. Pagal nepalankų scenarijų daroma prielaida, kad (per visą projekcijos laikotarpį) palūkanų normos bus didesnės (500 bazinių punktų), o BVP augimas – mažesnis (–0,5 proc. p.), palyginti su atskaitos scenarijumi.

4. IŠVADOS

Stabilumo programoje planuojama, kad 2020 m. Vokietijos valdžios sektoriaus deficitas pasieks $7\frac{1}{4}$ % BVP, t. y. viršys Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Planuojamas pamatinės vertės perviršis laikomas išimtinu, o šiuo metu – ir laikinu.

Vadovaujantis Sutartimi ir Stabilumo ir augimo paktu, šiame pranešime taip pat išnagrinėti svarbūs veiksniai.

Kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, kalbant apie deficito kriterijaus laikymąsi 2020 m., kadangi planuojamas valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis 2020 m. viršija 60 % BVP pamatinę vertę ir dviguba sąlyga (t. y. kad deficitas išliktų artimas pamatinei vertei ir pamatinės vertės perviršis būtų laikinas) nėra įvykdyta, į tuos svarbius veiksnius priimant sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo Vokietijoje pagal deficito kriterijų negali būti atsižvelgta.

Apskritai analizė rodo, kad Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/1997 apibrėžtas deficito kriterijus nėra įvykdytas.